

Wprowadzenie

Jednostki samorządu terytorialnego są jednymi z nielicznych pracodawców, u których można spotkać trzy różne podstawy nawiązania stosunków pracy. Pracownicy samorządowi poza umowami o pracę mogą być bowiem zatrudniani także na podstawie wyboru oraz powołania.

Pracownicy z wyboru – obecnie wyjątkowo rzadka podstawa nawiązania stosunku pracy – to w skali kraju całkiem liczna i bardzo wpływowa grupa zatrudnionych. Pracownicy ci zajmują bowiem najwyższe stanowiska kierownicze w jednostkach samorządowych – wójtów, burmistrzów, prezydentów miast, a także starostów, marszałków województw i członków zarządów powiatowych oraz wojewódzkich. Dodatkowo specyfiką samorządu na szczeblu miast i gmin jest obsadzanie na najwyższych stanowiskach – wójtów, burmistrzów i prezydentów miasta – pracowników samorządowych w drodze wyborów powszechnych.

Wybory do władz samorządowych stanowią też wyzwanie dla pracodawców, którzy dotychczas zatrudniali pracowników wybranych teraz do najwyższych władz gmin, powiatów czy województw. Publikacja przedstawia wiele praktycznych rozwiązań dotyczących ułożenia na nowo stosunków pomiędzy dotychczasowym pracodawcą a nowo wybranym wójtem, burmistrzem czy członkiem zarządu powiatu albo województwa.

Pracownicy powołani stanowią mniejszą, ale też istotną grupę zatrudnionych. Są nimi skarbnicy samorządów wszystkich szczebli oraz zastępcy wójtów (burmistrzów, prezydentów miast). Oni także zaliczani są do ścisłego kierownictwa w samorządzie.

Problematyka dotycząca zatrudnienia tych grup pracowników samorządowych nie jest zbyt często poruszana w literaturze, a i orzecznictwo sądowe też nie należy do najobszerniejszych. Dlatego autorzy niniejszej publikacji starali się przybliżyć ją zainteresowanym Czytelnikom. W książce znajduje się wiele aktualnych i interesujących przykładów, opartych na rzeczywistych sytuacjach i zadawanych pytaniach, z którymi autorzy zaznajomili się w czasie swojej praktyki zawodowej.

Ponadto książka kompleksowo omawia problematykę zatrudniania pracowników samorządowych na podstawie umów o pracę, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki tego rodzaju zatrudnienia, wyróżniającej się na tle „kodeksowych” stosunków pracy.

Cennym elementem publikacji są różnego rodzaju wzory dokumentów i regulaminów, dotyczące nie tylko samych podstaw zatrudnienia, lecz także specyficznych elementów, jakie pojawiają się w związku z podejmowaniem pracy w samorządzie, a jakie są obowiązkowe dla pracodawcy, którym jest urząd jednostki samorządu terytorialnego. Zamieszczone są w niej np. wzorcowe regulaminy naboru na stanowiska urzędnicze i służby przygotowawczej, ale także – przydatne zwłaszcza dla członków rad i sejmików oraz kierowników urzędów – wzory uchwał dotyczących powołania i zarządzeń w przedmiocie ustalenia warunków pracy i płacy pracowników powoływanych czy też uchwał dotyczących wyborów zarządu – w tych jednostkach, gdzie kierujący samorządem nie są wyłaniani w wyborach powszechnych.

Mamy nadzieję, że niniejsza publikacja pozwoli na znalezienie optymalnych rozwiązań w zakresie zatrudniania członków władz samorządowych oraz urzędników i innych pracowników urzędów miast i gmin, starostw powiatowych czy urzędów marszałkowskich w województwach.

Publikacja uwzględnia stan prawny i orzecznictwa na dzień 1 grudnia 2014 r.

*Michał Culepa
Marek Rotkiewicz*